

גיד הנשה פרק שביעי חולין

צח.

עין משפט נר מצוה

ע"א ב מ"י פ"ט מהל' מאכלות אסורות הל' יט [כ] סנה לאוין קמח טו"ע י"ד סי' פו סעף ה' 1:
 פ' א מ"י פ"ט מהל' מאכלות אסורות הל' ט' [נפטר] הלכה דין סנה לאוין קמח טו"ע י"ד סי' פו סעף ה' 2:
 פ"ב ה מ"י פ"ד מהל' מאכלות אסורות הל' ז' [מ"י פ"ט] ע"א סי' פו סעף ה' 3:
 פ"ג ו מ"י פ"ט מהל' מאכלות אסורות הל' ז' [מ"י פ"ט] ע"א סי' פו סעף ה' 4:
 פ"ד ו מ"י פ"ט מהל' מאכלות אסורות הל' ז' [מ"י פ"ט] ע"א סי' פו סעף ה' 5:
 פ"ה ו מ"י פ"ט מהל' מאכלות אסורות הל' ז' [מ"י פ"ט] ע"א סי' פו סעף ה' 6:
 פ"ו ו מ"י פ"ט מהל' מאכלות אסורות הל' ז' [מ"י פ"ט] ע"א סי' פו סעף ה' 7:
 פ"ז ו מ"י פ"ט מהל' מאכלות אסורות הל' ז' [מ"י פ"ט] ע"א סי' פו סעף ה' 8:
 פ"ח ו מ"י פ"ט מהל' מאכלות אסורות הל' ז' [מ"י פ"ט] ע"א סי' פו סעף ה' 9:
 פ"ט ו מ"י פ"ט מהל' מאכלות אסורות הל' ז' [מ"י פ"ט] ע"א סי' פו סעף ה' 10:

בביצת אפרוח. וה"ה (א) נשאר צנמאנא זה דם לשרא תיכלא זכולה ונראה דטמאה שהיא קלופה אפשר לאסורה וצירושלמי (ב) גבי גיעולי צליים משמע דיש חילוק בין קלופות לשאין קלופות ושמא לענין זה נמי יש חילוק והא דלא משני הכא הא בקלופה הא בשאינה קלופה משום דקמס צליים מבשלים אותן בקליפתן:

אפרוח. שהבשר נותן טעם ולא שנה טמאה ול"ש טהורה דנבלה היא: **אכל טמאה.** כלל אפרוח לא: **כיון דאיהו זה אפרוח קרי לה טמאה.** ואפילו של עוף טהור: **צליים.** טהורות ששלקן כו': **מכלל דרישא.** דנקט טמאה טמאה ממש קאמר ולא אפרוח דאי בטהורה ואפרוח תרתי למה לי:

פירושיו קא מפרש. וזהו לא פריך א"ה אסורות אסורות למה לי וכן צנמא דוכתינן וצנמא דוכתינן פריך: **דנפלא בדיקולא דבשרא.** צנמא דכתיב חזרו צנמא דיימא ודיקולא שפיליט פירוש קלמא וכוזו צנמא הגאונים דהכי קאמר דנפל ליוטה גדולה שיש זה שיעור דיקולא וקשה כיון דלאו לדיקולא נפל מאי קאמר סבר דאשי לטעוריה צמאי דנבלה דיקולא וצקונטרס פירש דיקולא קלמא וקלמא הוא כלי שמצליין זה צמר כדאמר צנמוכר את הספינה (ב"ב ע"ד.) כל שלשים יום מהפך להס גיהנם כבשר בקלמא ואפשר דקרי ליה דיקולא משום הרמימות שעולות צמחו שנקראים דיקולא כדאמר פרק כל שעה (פסחים דף ל"ט:) אמר רב יוסף לא ליחלט איניש תרתי חטיני צהדי הדדי דילמא אול חמא (א) צצדי דחצרתה ולא סליק ליה דיקולא דמיא מד' רוחמא: **ואיבעיא להו** בששים ואחד כו'. ומדלא פירש צהדיא בששים והיא מותרת ליכא למיפשט מידי דשמא רבי יהושע קש לוי עלמנו הוא מסופק ומיניה קשה דלמנן קאמר רבי יהושע בן לוי כל איסורין שבתורה צמשים משמע [א] צמשים של הימר כמו גיד צמשים ואין גיד מן המניין ויש לומר דהתם משמיה דרב קפרא קאמר לה אכל הכא מדקאמר צמשים אסור משמע שפיר דצמשים של הימר נמי אסור להכי אית לן למימר דלדידיה הוה מספקא ליה: **כל איסורין שבתורה בששים.** פירש צקונטרס דאף כי לא יהיב טעמא צעי ששים ואין נראה ומה שהציט ראייה מלקמן אפרש לקמן בעזרת הש"י:

כיצד ששלקן ונמלא אפרוח באהם מהם. וזו היא טומאתו וכולן מן הטהור: **השפא דליה זה אפרוח.** אשמועינן דהשפא טעמא ואסורה (א) ואע"ג דמיא בעלמא הוא: **יש זה אפרוח.** אפילו טהורה: **מיבעיא.** כ"ש דיהבא טעמא דהא אפרוח נבלה היא: **בדיקולא.** קלמא: **סבר רב אשי לטעוריה.** היתרא ולאוסופי עלה מה שבלעה קדרה כדי לטבל את האיסור והאיסור היה משער כמו שהוא צל לפנינו מנזומקת: **רצנן.** תלמידים: **דאיסורא לא נלע.** צממיה. אף האיסור נטמק וכשנפל היה צו יותר אלא הכל משערים כמות שאנו רואים: **בתלפין פלגי דויסי.** משום דלא היה כשיעור היה מוזלל בצטולו ולא צעי ששים: **לא סוגול צשיעורי דרבנן.** כלומר אפילו צמדי דלא מיתסר מדאורייתא לא תולול צשיעוריה ועוד הא מדאורייתא אסור דחצי שיעור אסור מן הטהורה [א] וחצי שיעור מניין ת"ל כל חלב [ויקרא יז] בפרק בתרא דיומא (דף ע"ד.) **ראה שאסה מטיל זה גבול.** ראה מה אתה עושה שלא טעמה ותכשיל הסמוכים עליך שאחת מטיל זה גבול להמירה בם' ואחת ואיך מפרש אי צהדי דידה אי לצר מינה והשומעים יעלה על דעתם צהדי דידה והרי שני גדולי הדור נשאלה מהם ולא פירשוהו ומאן מינהו רבי יעקב בר אבדי ורבי שמואל בר נחמני: **ואיבעיא להו גרסינן:** פשיט מופשט. שאיך מטיל שום ספק בדבר לומר ואיני יודע אם היא מן המנין של ס"א או לא: **בם' ואחס והיא.** דהוה להו ס"ב: **ההוא דאסא כו'.** פלגא דיתא דאיסורא הוה וכן עובדא דר"ש בר רבי: **אבא.** הלא צל מעשה כזה לפניו ולא מנא אלא מ"ז והתיר שמע מינה לאו ס' צעי אף אני ממיר צוה שאיני מנא צו אלא מ"ה. ולי נראה דהכי קאמר אבא לא שיער בארבעים ושבע אני אשער צמ"ה צממיה אבא צל לפניו מעשה והיה יכול לטבול צמ"ז ולא שיערו להמיר ואסר ואני אחרנו צמ"ה וללשון זה אין צריך לפרש צמתי זית אלא סאף צשיעור שלם: **הא איכא שלשים משערינן.** צממיה וכולי האי מן מוזולולין: **גומא.** כלומר למה זאת לישראל עליו והלא אפילו שלשים אין צו צהיתר כמות האיסור ולאו דוקא קאמר ליה אלא דבר שאינו יכול לטבול ליהיב טעמא אף נמי ליכא למיקס אטעמא כגון מין ומינו אבל היכא דצדקניה ויהיב טעמא לעולם טעמא לא צבטיל כדאמר צממה דוכתינן ולקמן (דף ע"ט.) נמי אמרינן יש צהן צנותן טעם צין שיש (ב) להעלות צמאה ואחד וצין שאין כו' אסור וזכוי לא יהיב טעמא צבינן שאינם לצבוליה כדלקמן דקתני אין צהן צינ"ט צין שיש להעלות כו' ומתיר דלמרינן אין צהן להעלות בק"א אלא אצמאי לאו צמשים אלא כהי נמי צעין טעם ששים למר ומאה למר: **ושיהא לא למדוס כו'.** ואע"ג דאי אתי למילף מיניה מציית למילף אפילו היכא דיהיב טעמא דלא הכא איכא למימר דאי שלל צממיה הוה יהיב טעמא אפילו הכי רבנן אחרנו ואמרו טעמא לא צבטיל: זרוע של איל מזיר הוא המורס ממנו ומניפין אותו וניתן לכהן ואסור לזרים וזהו איל כוול לבעליו דהא שלמים הוא:

(א) [מסופמא דתרומוה פ"ט ה"ה.] (ב) [סס.] (ג) [ג"ל אשין.] (ד) [יומא ע"ג.] (ה) [ואסורה רש"י.] (ו) [סוף פרק ה' דתרומוה.] (ז) [עין תוס' בכורות לא:] (ח) [ד"ה א"כ.] (ט) [ענך דקל א.] (י) [פסהדריין.] (יא) [ע"ג כון בערוך.] (יב) [ועי' תוס' לקמן ק. ד"ה כשקס.]

תורה אור השלם

1. ולקח הכהן את הדרע בשלהו מן האיל וחתל מצה אחרת מן השל ורקק מצה אחד ונתן על פפי הקזיר אחר התגלחו את קורו: במדבר יט י

הנהגות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ב' כו' שם בהן להעלות: (ב) תוס' ד"ה צבילת אפרוח וה"ה צנמא כ"ל וזימא צמאי נמק: (ג) ר"ה דנפל וכו' דלמא אול חמא ויתב בצירי דתצרתה ולא סליק לתו דיקולא:

מוסף רש"י

חצי שיעור. כלומר פחות מכשיעור (יומא ע"ג.)

שיימה מקובצת

[א] דחצי שיעור אסור מן התורה כדאמרין חצי שיעור מנין: [ב] בחצי זית אלא בשיעור שלם: [ג] בתמייה וכולי האי מי מוזולולין: [ד] ויבין שאין וכו' אסור ואילו כי לא יהיב טעמא: [ה] אלא בכמה לאו בששים אלא: [ו] ואסור לזרים והאיל נאכל לבעליו דהא שלמים הוא כצ"ל ועל שאר כל היבוי עד סוף העמוד נרשם עליו: [ז] הכא לא פריך. נ"ב ע"י תוס' בכורות דף ל"א ע"ב: [ח] משמע טפי דבששים של היתר:

רבינו גרשום

סבר רב אשי לטעוריה במאי דבלע נמי דיקולא. כלומר דיקולא היה רוחת ונפל כיתא תרבה לתוך דיקולא ורוח וסבר רב אשי לטעוריה ששים במאי דבלע כו'. ההוא (כ) פלגא ויתא כו' כלומר נפל לדיקולא רוחת. לטעוריה בתלתין פלגי דודתי כלומר דאי היו שם שלשים צמאי ויתא דבשריא היה מתיירו שהיה מקיל ביותר. ההוא דאתא לקמיה דרבן גמליאל. כלומר חצי זית חלב שנפל לתוך יורה של שיעור ורוחח. אבא לא שיער כו' שהיה מקיל בחצי שיעור:

אין

ואחת מותרת ואיבעיא להו בם' ואחת בהדי דידה או דילמא לבר מינה ולא פשיט ומר פשיט לה מופשט אתמר אמר רבי חלבו אמר רב הונא וביצה בם' והיא אסורה בם' ואחת והיא מותרת ההוא דאתא לקמיה דר"ג בר רבי א"ל אבא לא שיער בארבעים ושבע ואני אשער בארבעים וחמש ההוא דאתא לקמיה דר"ש בר רבי א"ל אבא לא שיער במ"ה ואני אשער במ"ג ההוא דאתא לקמיה דר' חייא א"ל כלום יש שלשים טעמא דליכא שלשים הא איכא שלשים משערינן אמר ר' חייא בר אבא אמר ר' יהושע בן לוי משום בר קפרא כל איסורין שבתורה בם' אמר לפניו ר' שמואל בר רב יצחק רבי אתה אומר כן הכי אמר רב אסי אמר ר' יהושע בן לוי משום בר קפרא כל איסורין שבתורה בם' אלא מזורע בשלה דכתיב וילקח הכהן את הזורע בשלה וגו' ותניא בשלה

לעמוד כלומר כלום יש שם אפילו שלשים ואע"פ שאינו יותר צדק: **בם'.** היכא דצדקניה ולא יהיב טעמא אי נמי ליכא למיקס אטעמא כגון מין ומינו אבל היכא דצדקניה ויהיב טעמא לעולם טעמא לא צבטיל כדאמר צממה דוכתינן ולקמן (דף ע"ט.) נמי אמרינן יש צהן צנותן טעם צין שיש (ב) להעלות צמאה ואחד וצין שאין כו' אסור וזכוי לא יהיב טעמא צבינן שאינם לצבוליה כדלקמן דקתני אין צהן צינ"ט צין שיש להעלות כו' ומתיר דלמרינן אין צהן להעלות בק"א אלא אצמאי לאו צמשים אלא כהי נמי צעין טעם ששים למר ומאה למר: **ושיהא לא למדוס כו'.** ואע"ג דאי אתי למילף מיניה מציית למילף אפילו היכא דיהיב טעמא דלא הכא איכא למימר דאי שלל צממיה הוה יהיב טעמא אפילו הכי רבנן אחרנו ואמרו טעמא לא צבטיל: זרוע של איל מזיר הוא המורס ממנו ומניפין אותו וניתן לכהן ואסור לזרים וזהו איל כוול לבעליו דהא שלמים הוא:

אין

ואחת מותרת ואיבעיא להו בם' ואחת בהדי דידה או דילמא לבר מינה ולא פשיט ומר פשיט לה מופשט אתמר אמר רבי חלבו אמר רב הונא וביצה בם' והיא אסורה בם' ואחת והיא מותרת ההוא דאתא לקמיה דר"ג בר רבי א"ל אבא לא שיער בארבעים ושבע ואני אשער בארבעים וחמש ההוא דאתא לקמיה דר"ש בר רבי א"ל אבא לא שיער במ"ה ואני אשער במ"ג ההוא דאתא לקמיה דר' חייא א"ל כלום יש שלשים טעמא דליכא שלשים הא איכא שלשים משערינן אמר ר' חייא בר אבא אמר ר' יהושע בן לוי משום בר קפרא כל איסורין שבתורה בם' אמר לפניו ר' שמואל בר רב יצחק רבי אתה אומר כן הכי אמר רב אסי אמר ר' יהושע בן לוי משום בר קפרא כל איסורין שבתורה בם' אלא מזורע בשלה דכתיב וילקח הכהן את הזורע בשלה וגו' ותניא בשלה

לעמוד כלומר כלום יש שם אפילו שלשים ואע"פ שאינו יותר צדק: **בם'.** היכא דצדקניה ולא יהיב טעמא אי נמי ליכא למיקס אטעמא כגון מין ומינו אבל היכא דצדקניה ויהיב טעמא לעולם טעמא לא צבטיל כדאמר צממה דוכתינן ולקמן (דף ע"ט.) נמי אמרינן יש צהן צנותן טעם צין שיש (ב) להעלות צמאה ואחד וצין שאין כו' אסור וזכוי לא יהיב טעמא צבינן שאינם לצבוליה כדלקמן דקתני אין צהן צינ"ט צין שיש להעלות כו' ומתיר דלמרינן אין צהן להעלות בק"א אלא אצמאי לאו צמשים אלא כהי נמי צעין טעם ששים למר ומאה למר: **ושיהא לא למדוס כו'.** ואע"ג דאי אתי למילף מיניה מציית למילף אפילו היכא דיהיב טעמא דלא הכא איכא למימר דאי שלל צממיה הוה יהיב טעמא אפילו הכי רבנן אחרנו ואמרו טעמא לא צבטיל: זרוע של איל מזיר הוא המורס ממנו ומניפין אותו וניתן לכהן ואסור לזרים וזהו איל כוול לבעליו דהא שלמים הוא: